

<i>R. Abbasov</i>	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	GEOG 103 Ümumi Geomorfologiya, 6 AKTS	
	Departament	Coğrafiya və Ətraf Mühit	
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr	
	Tədris semestri	2020/21-ci tədris ilinin yaz semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Tahirə Qəhrəmanova	
	E-mail:	tahira.gahramanova@gmail.com	
	Telefon:	+994507158824	
	Mühazirə otağı/Cədvəl		
Konsultasiya vaxtı			
Prerekvizitlər			
Tədris dili	Azərbaycan		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat (mənbələr)	Müseyyibov M.A., Budaqov B.A., Şirinov N.Ş. Ümumi geomorfologiya. Bakı, BDU, 2012. Müseyyibov M.A., Budaqov B.A., Şirinov N.Ş. Ümumi geomorfologiya. Bakı, Maarif, 1986. http://www.geomorph.org/main.html		
Kursun veb saytı			
Tədris metodları	Mühazirə		✓
	Qrup müzakirəsi		✓
	Praktiki tapşırıqlar		✓
	Praktiki məsələnin təhlili		
	Digər		✓
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı	Aprəl ayında	30
	Davamiyyət	Tələbənin dərstdə iştirakı	
	Aktivlik	Tələbənin dərstdə aktivliyi	5
	Tapşırıq	Esse və təqdimat şəklində(hər bir tələbə üçün fərqli tarix təyin olunacaq)	10
	Kuiz 2 dəfə	açıq suallardan və ya test tapşırıqlarından, yaxud hər ikisindən (qarışıq)	10
	Final imtahanı	İyun ayında	40
	Yekun		100
Kursun təsviri	Geomorfologiya elmini təsvir edərkən aşağıdakılar nəzərdə tutulur:		

	<ul style="list-style-type: none"> - relyef haqqında ümumi məlumat; - endogen proseslər və onların relyef əmələgəlməsində rolu - maqmatizm, platforma və geosinklinallar haqqında yaranan problemlər - ekzogen proseslər, onların relyefin əmələgəlməsində rolu. - yer səthində yamaclar və onların müxtəlifliyi - təbiyi proseslər, geomorfoloji proseslər və ətraf mühit - flyüvial relyef formaları, çay – yarıq dərə və şəbəkələri - dəniz sahillərinin morfologiyası - qütb ölkələrinin morfologiyası və s.
Kursun məqsədi	<p>Kursun başlıca məqsədi tələbələrdə geomorfologiya elmi haqqında mütəxəssis səviyyəsində dərin biliklərə sahib olmasına nail olmaqdır. Bu məqsədlə Yer səthinin relyef formaları və onun elementləri haqqında anlayışını dərk etdirmək, geomorfoloji proseslərin təbiyyətdə rolunu, daxili enerjinin yer səthində təzahürü, ölçüsünə görə yaratdığı relyef və morfostruktur anlayışı, endogen və ekzogen proseslərin qarşılıqlı əlaqəsi relyefəmələgəlməsində və inkişafında rolu, geomorfoloji proseslər nəticəsində yaranmış relyef formaları və inkişafı, su-eroziya və su-akkumulyasiya formaları, onların qarşılıqlı əlaqəsi və qruplaşması, materik buzlaşması, səhraların, dənizlərin, qütb ölkələrinin morfologiyası sahələri haqqında biliklərin tələbələrə öyrədilməsi nəzərdə tutulur.</p>
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	<p>Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri (TN) olaraq tələbələrin Ümumi Geomorfologiya fənni haqqında ətraflı məlumatı olacaqdır. Tədris müddətində istifadə olunan materiallar və əyani vəsaitlər nəticəsində tələbələr bu elmi daha dərin və geniş mənimsəyəcəklər. Kursun sonunda tələbələr aşağıdakı biliklərə sahib olacaqlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Relyef anlayışı haqqında geniş biliklər qazanmaq və onu izah etməyi bacarmaq 2. Endogen və ekzogen proseslər və onların relyef əmələ gəlməsində yaranan əlaqələri mənimsəyərək təhlil etmək 3. Materikin böyük relyef formaları, materiklərin yamacı, ətəyi anlayışlarını mənimsəmək 4. Nəzəri cəhətdən Yer səthinin relyefin inkişafını anlayacaq və təhlil etmək və s.
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tələbələr onlayn dərslərə fəal şəkildə qoşulmalı, müzakirələrdə iştirak etməli, müəllimin tələbinə uyğun olaraq kameraları lazımı halda açmalıdırlar. 2. Müəllimlə bir yerdə hər bir tələbə də onlayn öyrənmə mühitinin formalaşdırılmasına maraqlı olmalıdır. 3. Tapşırıqlar müəyyən olunmuş vaxtda “Assignment” bölməsinə yerləşdirilməlidir. Tapşırıqlar son tarixdən gec göndərildikdə tapşırığa ayrılmış baldan 20% çıxılacaqdır. 4. Tapşırıqlar yerinə yetirilərkən plagiarizmə yol verilməməli, əldə edilmiş məlumatların mənbələrinə istinad etməli və istinadlar göstərilməlidir. 5. Tələbələrin qiymətləndirmə üçün təqdim etdiyi tapşırıqlarda 25% və daha artıq plagiarizm halları (müvafiq istinadların mənbəyinin göstərilməsi halları istisna olmaqla) aşkarlandığı zaman iş sifirlənəcəkdir. 6. Tələbələrin bir-birindən köçürmə halları aşkarlandığı zaman işlər ləğv olunacaqdır. 7. Davamiyyət 5 balla qiymətləndirilir. Tələbələrin onlayn

	<p>dərslərdə iştirakı məcburidir. Dərslərin 30%-ində iştirak etməyən tələbələr imtahana buraxılmayacaq.</p> <p>8. Müəllimə telefonla zəng etmək olar. Yalnız bu, zəruri ehtiyac olduqda baş verməlidir.</p> <p>9. Kurs müəllimi tələbələrin davranış və müvəffəqiyyətinə aid olan bütün qərarların qəbulunda müstəsna hüquqa malikdir.</p> <p>10. Aktivlik 5 balla qiymətləndirilir. Belə ki, tələbənin dərslər zamanı ümumi hazırlığı şifahi suallar əsasında 1-5 balla qiymətləndirilir. Semestrin sonuna qədər bu ballar yığılıb və orta qərar çıxarılar (maksimum 5) müəyyən edilir.</p> <p>11. Tələbənin davamiyyəti, dərslər vaxtında qoşulub-qoşulmaması (gəlib-gəlməməsi), tapşırıqları vaxtında yerinə yetirməsi, özünü dərslərdə diqqətli aparması da nəzərə alınır (5 balla qədər). Tədris prosesi zamanı Microsoft Teams platforması üzərindən təşkil olunan online dərslərdə (auditoriyada) nizam-intizamın pozulması hallarına yol verən tələbənin aktivlik balı mənfi qiymətləndirilib, yaxud da tələbə online dərslərdən (auditoriyadan) xaric oluna bilər.</p> <p>12. Quiz (açıq və qapalı suallar) üçün 10 bal ayrılıb. Semestr ərzində müxtəlif 2 quiz təşkil ediləcək, hər biri 10 bal olaraq qiymətləndirilib, toplanıb 2-ə bölünəcək və orta bal çıxarılacaq (Maksimum 10 bal).</p> <p>13. Tapşırıq hər bir tələbəyə verilən fərdi tapşırıqdır və maksimum 10 balla qiymətləndirilir. İlk dərslər günündə tapşırıq mövzularının siyahısı (tələbələrin sayına müvafiq olaraq) tələbələrə təqdim ediləcək. Tələbə öz istəyi ilə mövzulardan 1-ni seçəcək. Tapşırığa yazı (6-8 səhifə) və təqdimat (təxminən 7-10 slayd ətrafında) daxildir.</p> <p>Qiymətləndirmə zamanı aşağıdakı meyarlar nəzərə alınır:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mövzunun 6-8 səhifəlik yazıda tam əhatə olunması (2 bal) 2. Daha müasir ədəbiyyatdan (son 5-10 ilin) istifadə (2 bal) 3. Xarici ədəbiyyatlardan istifadə (3 bal) 4. Təqdimat zamanı qazanılmış biliklərin yaxşı nümayiş etdirilməsi (3 bal) <p>14. Aralıq və final imtahanları yazılı açıq sual və ya test formasında olacaq. (epidemioloji vəziyyətdən asılı olaraq dəyişə bilər)</p>
--	--

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)

Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslər/ Tapşırıqlar
1		Geomorfologiyanın bir elm kimi təyini və onun tədqiqat obyekti.	Mühazirə
2		Relyef haqqında ümumi məlumat. Relyef formaları və elementləri haqqında anlayış. Relyefin morfometriyası	Mühazirə
3		Süxurların xassələri və relyefin inkişafında onların əhəmiyyəti. Relyefin əmələ gəlməsində denudasiyanın rolu	Mühazirə
4		Relyef və iqlim	Mühazirə
5		Endogen proseslər və onların relyefəmələgəlmədə rolu. Morfostruktur. Qırıq, faylı dağlar və onların relyefinin təsviri. Neotektonik hərəkətlərin relief əmələgəlmədə rolu	Mühazirə
6		Maqmatizm və onun relyef əmələgəlməsində rolu. İntruziv və effuziv maqmatizm. Eksruziv gümbəzlər. Vulkan relyef	Mühazirə

		formalarının tipləri.	
7		Postvulkanik hadisələr.Palçıq vulkanlarının relyef formaları. Zəlzələlərin relyef əmələgəlməsində rolu.	Mühazirə
8		Relyefin planetar formaları. Yer gəbiğinin tipləri.	Mühazirə
9		Materiklərin böyük relyef formaları. Platformaların böyük relyef formaları (akkumulyativ, denudasion,abrazion, abrazion-akkumulyativ və s. düzənliklər)	Mühazirə
10		Materiklərin orogen qurşaqlarının böyük relyef formaları və fəaaləşmiş qurşaqlarının böyük relyef formaları. Şelf, yamac və ətəyinin relyefi	Mühazirə
11		Geosinklinal (keçid) və okean dibinin böyük relyef formaları. Orta okean sisiləsinin və okeanların yatağının relyefi	Mühazirə
12		Ekzogen proseslərin relyefi və aşınma prosesin relyef əmələgəlmə prosesində rolu.	Mühazirə
13		Yamaclar və yamac proseslər. Yamacların təsnifatları.Qırıntı məhsullarının kütləvi hərəkəti və yamacın inkişafında rolu.	Mühazirə
14		Relyefin su eroziya və su akkumulyasiya formaları. Eroziya bazisi və onun rolu. Axar suların işi.	Mühazirə
		Aralıq imtahanı	
15		Dərə eroziyanın məhsuldur, Çay dərələrinin morfoloji təsnifatı. Çay yatağı və onun morfoloji xüsusiyyətləri	Mühazirə
16		Çay terrasları, onların əmələgəlməsinə təsir edən amillər və genetik tipləri. Dərələrin asimmetrikliliyi.	Mühazirə
17		Erozion relyef formaları. Çay sistemlərinin təsnifatı. Çay qovuşmaları. İki tərəfi açıq çay dərələri və nəzəriyyələr. Dərələr və tektonika.	Mühazirə
18		Çay-dərə şəbəkəsinin sıxlığı. Yarğanlar və qobular. Bedlend. Monoklinal struktur sahələrinin erozion-denudasion relyef formaları, kuest.	Mühazirə
19		Yeraltı suların fəaliyyəti. Karstın morfoloqiyası. Karst relyefinin səth formaları..	Mühazirə
20		Karstın hidrologiyası, çayları, bulaq və mağaraları. Psevdokarst	Mühazirə
21		Qar xətti. Buzlaqların tipləri. Buzlaq səthinin morfoloji xüsusiyyətləri. Qlyasial və flüvioqlyasial relyef formaları	Mühazirə
22		Materik buzlaşması sahələrinin relyefi. Dördüncü dövr buzlaşması sahələrinin morfoloqiyası.	Mühazirə
23		Səhraların morfoloqiyası. Deflyasiya. Səhra qabığı və qaysağı. akkumulyativ qum və erozion relyef formaları.	Mühazirə
24		Səhraların tipləri. Şahid dağlar. Səhraların coğrafi yayılması	Mühazirə
25		Dəniz sahillərinin morfoloqiyası. Sahillərin genetik təsnifatı.	Mühazirə
26		Qütb ölkələrinin morfoloqiyası. Daimi donuşluq.	Mühazirə
27		Geomorfoloji xəritələr. Relyefin morfoqrafiyası.	Mühazirə
28		Düzənlərin morfoloqiyası. Pediplen və peneplenlər	Mühazirə
29		Tədbiqi morfometrik xəritələr.	Mühazirə
30		Tədbiqi və ekoloji məsələlər	Mühazirə
		Final imtahan	

Bu tədris proqramı fənn haqqında tam məlumatı özündə əks etdirir və hər hansı dəyişiklik barədə öncədən xəbər veriləcək.